

**Ekspertyza ornitologiczna
dla budynku znajdującego się w Solcu Kujawskim
przy pl. Jana Pawła II 4
(dz. ew. 626, obręb 0001)**

Wykonawca:
Ekostudium Leszek Koziróg
Ul. Smętka 15/29, 10-077 Olsztyn

tel.: 721500777
e-mail: leszekkozirog@wp.pl

Bydgoszcz, dn. 15 lipca 2017 r.

1. Informacja wstępna.

Niniejsze opracowanie zawiera wyniki inwentaryzacji ornitologicznej budynku znajdującego się w Solcu Kujawskim (woj. kujawsko-pomorskie) przy pl. Jana Pawła II 4 (dz. ew. 626, obręb 0001) wraz z wnioskami i zaleceniami z zakresu realizacji inwestycji i ochrony przyrody. Inwentaryzację wykonano w związku z zaplanowanymi pracami remontowymi i modernizacyjnymi.

2. Metody prowadzenia inwentaryzacji ornitologicznej.

Inwentaryzację ornitologiczną prowadzono z uwzględnieniem zaleceń przedstawionych w dokumencie: **Wytyczne Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy do prowadzenia inwentaryzacji ornitologicznych budynków** (wytyczne skonstruowano w oparciu o publikacje: Wylęgała i in. 2009, Wójcik 2010, Nowakowski 2010, Zielińska 2011, Mikusek 2010). Obserwacje przeprowadzono z poziomu gruntu, w terminach przedstawionych w tabeli 1, z wykorzystaniem lornetek o powiększeniu dziesięciokrotnym (Ecotone oraz Nikon). Każda z elewacji budynku podlegająca modernizacji było obserwowana co najmniej przez godzinę w trakcie kontroli przedpołudniowych i wieczornych.

Tab. 1. Terminy prowadzenia inwentaryzacji ornitologicznych.

Dzień kontroli	Godziny obserwacji
14 sierpnia 2016 r.	18.10 – 18.50 oraz 19.00 – 21.30
15 sierpnia 2016 r.	5.35 – 07.50
30 marca 2017 r.	7.30 – 9.00
15 kwietnia 2017 r.	6.00-7.40
1 maja 2017 r.	9.00-11.00
31 maja 2017 r.	20.00-22.00
1 czerwca 2017 r.	20.00-22.00

Wykonano szczegółowe oględziny wszystkich elewacji oraz wnętrza budynku pod kątem występowania wszelkich przestrzeni, mogących stanowić miejsce gniazdowania ptaków. Poszukiwano także śladów gniazdowania ptaków postaci gniazd, piór, odchodów, czy szczątków ptaków. Obserwowano także otoczenie budynku pod kątem wykrycia gatunków ptaków, zwłaszcza rzadkich, o behawiorze odmiennym od ptaków wróblowych.

3. Wyniki inwentaryzacji ornitologicznej.

W wyniku przeprowadzonych prac stwierdzono wykorzystywanie strychu budynku przez gołębie miejskie *Columba livia f. urbana*. Strych wykorzystywany jest przez kilka osobników jako miejsce noclegowe, prawdopodobne są także lęgi. Gołębie wlatują na strych przez otwarte okno na wschodnie elewacji budynku (fot. 1). W trakcie kontroli prowadzonych w maju 2017 r. stwierdzono zasiedlenie budynku przez 1 parę jerzyków *Apus apus*. Wlot do miejsca gniazdowania znajduje się przy górnym końcu odpływu rynny w pobliżu północno-wschodniego narożnika budynku (fot. 2).

4. Wnioski i zalecenia.

W wyniku wykonanych obserwacji stwierdzono, że budynek poddany ekspertyzie stanowi siedlisko 2 gatunków ptaków: objętego całkowitą ochroną jerzyka oraz objętego ochroną częściową gołębia miejskiego.

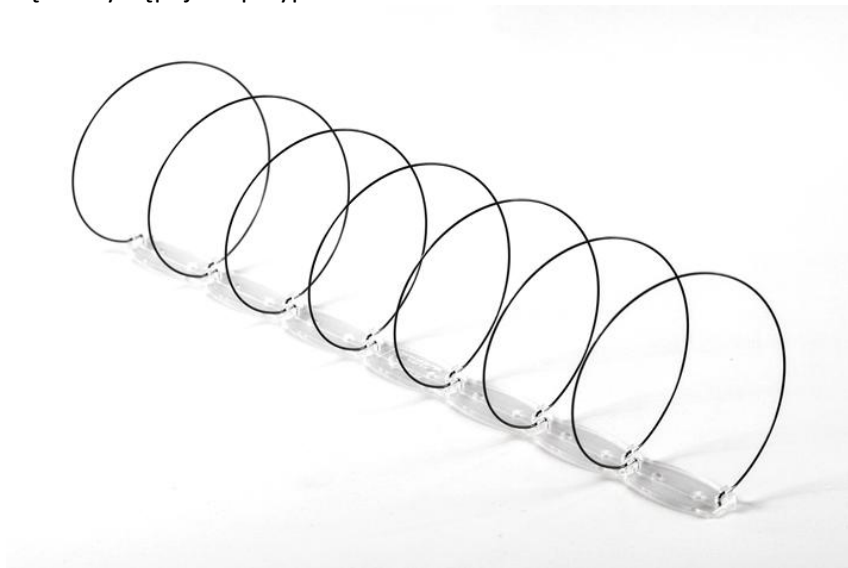
Fot. 1. Wschodnia elewacja budynku. Widoczne są okna strychu. Uchylenie jednego z okien umożliwi gołębiom dostęp do przestrzeni strychu.

Fot. 2. Elewacja północna. Kolorem żółtym zaznaczono miejsce wlotu do siedliska jerzyków, które

Ze względu na zasiedlenie budynku przez gatunek ptaka objęty całkowitą ochroną prawną formułuje się następujące warunki i zalecenia dotyczące realizacji inwestycji.

- Warunkiem realizacji inwestycji jest uzyskanie zgody Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska na zniszczenie siedliska 1 pary jerzyków *Apus apus*.
- Usunięcie gniazd gołębi miejskich oraz zamknięcie dostępu do strychu nie wymaga zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska – nie wolno jednak usuwać gniazd z pisklętami oraz wykonywać innych czynności mogących powodować śmierć piskląt lub osobników dorosłych tego gatunku, nie wolno np. zamykać okienka na strych podczas obecności ptaków w jego wnętrzu. Zamknięcie ptaków na strychu i uniemożliwienie im wylotu jest jednoznaczne z uśmierceniem ptaków.
- Ze względu na obecność stanowisk lęgowych objętych ochroną gatunków ptaków zaleca się wykonanie planowanych prac remontowych i modernizacyjnych poza okresem lęgowym ptaków, czyli poza okresem od 1 marca do 31 sierpnia. W przypadku konieczności wykonywania prac objętych inwestycją w okresie lęgowym, prace te muszą być wykonywane pod nadzorem ornitologa. W ramach nadzoru ornitolog zweryfikuje bieżące zasiedlenie budynku przez ptaki i uzgodni kolejność wykonywania prac na poszczególnych elewacjach. Zalecane jest takie poprowadzenie prac aby elewacje zasiedlone przez ptaki były objęte pracami możliwie jak najpóźniej biorąc pod uwagę termin w danym sezonie lęgowym. Jako zasadę należy przyjąć, że prace nie mogą być wykonywane w odległości mniejszej niż 10 m od zajętego gniazda a rusztowania i siatki zabezpieczające nie mogą przesłaniać drogi dolotu ptaków do gniazd. Podczas niszczenia siedlisk (zamykania dostępu do miejsc gniazdowania oraz usuwania gniazd) ornitolog musi potwierdzić, że nie są one zajęte przez ptaki.
- Jako rekompensatę za utracone siedliska należy umieścić na elewacjach budynku 4 budki dla jerzyków. Zaleca się montaż budek na elewacji północnej (ewentualnie elewacjach wschodniej i zachodniej) w pobliżu górnej krawędzi ściany budynku (tuż pod linią dachu).
- Gdyby planowano metody odstraszenia gołębi, należy zrezygnować ze stosowania kolców, które potrafią często ranić i zabijać ptaki (także inne gatunki). Metodą bardziej przyjazną i skuteczniejszą są spirale (fot. 3), na których ptak nie jest w stanie usiąść ani zrobić gniazda, co często występuje w przypadku kolców.

Fot 3. Spirala odstraszająca gołębie (źródło: <http://www.sklep.linarem.pl/p440,spirala-na-golebie-model-c-cena-za-1mb-sposob-na-golebie.html>).

5. Zalecane i proponowane modele budek dla ptaków.

Budki dla jerzyków (Fot 4).

Fot 4. Przykładowe budki trocinobetonowe dla jerzyków (źródło: www.budkilegowe.com, www.mkwpracownia.pl). Wymiary przybliżone prezentowanych budek: 16 cm x 36cm x 22 cm; wymiary otworu wlotowego: 6,5 x 3,5 cm).

Budki zarówno trocinobetonowe jak i drewniane dla ptaków należy czyścić raz w roku, w okresie od dnia 16 października do końca lutego. Budka lęgowa drewniana powinna być zbudowana z desek (lite drewno), wodoodpornej sklejki (nie odporna na wodę sklejka nasiąka, rozwarstwa się). Daszek należy zabezpieczyć dodatkowo papą, z zewnątrz konieczne jest zaimpregnowanie budki pokostem lnianym. Nie należy instalować pod otworem wlotowym dodatkowego patyczka, który wyłącznie ułatwia splądrowanie budki drapieżnikom.

6. Literatura

Mikusek R. 2005. Metody Badań i Ochrony Sów. FWIE 200. Kraków

Nowakowski W. (red.) 2010 r. Praktyka budowlana, a ochrona siedlisk jerzyka, nietoperzy i innych chronionych gatunków synantropijnych - nowe spojrzenie na prawo. Materiały po spotkaniu Warszawa
szkoleniowo-dyskusyjnym,
(http://bioexperts.pl/doc/Materialy_pokonferencyjne.pdf)

Wójcik S. 2010. Inwentaryzacja jerzyka *Apus apus* na terenie miasta Jaworzno w roku 2010. Milvus, Jaworzno 2010 (www.jaworzno.pl/downloads/2012-09-04_14.../populacja-jerzyka-w-jaworznie.pdf)

Wylęgała P., Jaros R., Dzieciołowski R., Kepel A., Szkudlarek R., Paszkiewicz R. 2009. Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody, Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody Poznań 2009
„Salamandra”,
www.salamandra.org.pl/DO_POBRANIA/PRAWO/folder_bloki.pdf;

Wytyczne Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Bydgoszczy do prowadzenia inwentaryzacji ornitologicznych budynków.

Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 z późn. zm.);

Zielińska D. 2011 r. Ptaki w budynkach. Stołeczne Towarzystwo Ochrony Ptaków.

http://www.stop.eko.org.pl/wp/wp-content/uploads/pliki/ptaki_w_budynkach_uletka_2011_zielinska_nfos.pdf